

Fiktivní pamětníci ze života Jana Buly

J1 Spolužák Jana Buly z gymnázia:

„Jeník se narodil 24. června 1920 v Lukově. Seznámil jsem se s ním na gymnáziu. Měl jsem ho rád. Byl to dobrý kamarád, který nezkazil žádnou legraci. Vydávali jsme spolu studentský časopis. Jmenoval se Ekrazit. Vždycky mě pobavily veselé básničky, co Jeník skládal o profesorech a v časopisu je zveřejňoval. Profesoři mu to ale neměli za zlé. Maloval i pěkné obrázky. To ho neopustilo, ani když se stal knězem. Myslím, že se na kněze hodil. Bylo vidět, že svůj vztah s Bohem opravdu žije. Byl zbožný, uměl si získat lidi svou dobrotou a zaujmout je. Bavila ho práce s dětmi a mládeží. Ve sportovní organizaci Orel vedl skupinku malých Orlíků. Byl to čestný a statečný člověk. Hodně mě inspiroval. Vzpomínám na něj dodnes.“

J2 Člen místního národního výboru z Rokytnice nad Rokytnou, kde Jan Bula působil:

„Škoda, že Jan Bula byl kněz a nenadchly ho komunistické myšlenky o vybudování nové společnosti. V únoru 1948 začala neomezeně vládnout naše komunistická strana. Situace se změnila. Ale ještě tehdy nám Bula pomáhal s administrativou v kanceláři národního výboru. Podezřelým se stal až teprve v roce 1949. Tehdy jsem ho osobně navštívil na faře ještě s členem okresního národního výboru a s policistou. Chtěli jsme, aby nečetl v kostele ten oběžník – dopis, co poslali biskupové a tvrdili v něm, že stát snad nějak omezuje práva katolické církve. Varovali jsme Bulu, že budou problémy, když dopis veřejně přečte, protože má protistátní obsah. Ale on ne. Při naší návštěvě nijak neprotestoval, ale v kostele oběžník přečetl, dokonce k němu přidal svůj komentář. Chtěl prý stát na straně pravdy. Nenechal se ničím zastrašit. Takový vzdělaný mladý kněz, který má vliv na lidi, to je přece jasný nepřítel, hotový rozvraceč socialistického státu. Ten se musí zavčas umlčet anebo rovnou odstranit. Taky to pak tak dopadlo. Byl kontaktován tím Ladislavem Malým a v květnu 1952 skončil na popravišti v Jihlavě.“

J3 Farnice Jana Buly z Rokytnice nad Rokytnou:

„Když otce Jana Bula v dubnu 1951 zatkli, bylo to bezprostředně poté, co vyučoval u nás v Rokytnici nad Rokytnou ve škole náboženství. Měli jsme ho všichni rádi. Nikdo nechápal, jaký byl k zatčení otce Jana důvod. Později nám tvrdili, že otec Jan Bula dělal protistátní činnost. Že podporoval toho, kdo provedl ozbrojený útok v Babicích. Ale ta střelba a vražda členů národního výboru v Babicích se stala, až když už byl otec Jan dávno ve vězení. Komunistům šlo o to všechno propojit. Otec Jan jim vadil, protože byl oblíbený, měl u lidí autoritu a nedalo se s ním manipulovat. Od jiných farníků jsem se dozvěděla, že za panem farářem přišel bývalý spolužák z gymnázia a tvrdil, že hledá zpovědníka pro pražského arcibiskupa Berana. Uvěřil tomu, a pak nabraly události rychlý spád. Myslím, že Jan Bula byl svatý člověk. Popravili ho jenom proto, že nezhradil Krista a neuhnul z toho, co je správné.“

Fiktivní pamětníci ze života Václava Drboly

V1 Příbuzná Václava Drboly:

Václav byl nejstarší ze sedmi dětí. Narodil se 16. října 1912 ve Starovičkách. Jeho rodina byla chudá, a tak byl zvyklý pomáhat rodičům.

Pamatuju si, že si rád hrával na kněze. Učil nás modlit se Anděl Páně. Než šel do školy, stával se často na mši svatou. Anebo se aspoň pomodlil po cestě u kaple. Přála jsem mu, že se mohl stát knězem. Když jsem ho viděla na primici, měl v sobě takovou vnitřní radost. A z různých míst, kde působil jako kaplan, a nakonec jako farář, jsem slýchala, jak ho tam měli lidé rádi. Že mnoho věcí zorganizuje a je skromný. Byl to vlídný a dobrý člověk. Uměl spojovat lidi. I v Babicích, kde působil naposledy, ho měli rádi. Ti, kdo ho znali, nikdy neuvěřili tomu, že by spáchal nějaký zločin. Václav Drbola byl naopak člověk, kterému šlo o usmíření mezi lidmi.

V2 Farnice z Bučovic, znala Václava Drbolu:

„Pamatuji si, že otec Václav Drbola byl tichý člověk, ale takový usměvavý. Učil mě v Bučovicích náboženství. Už po komunistickém převratu se jednou stalo, že vedl průvod poutníků. Někdo ho prý udal komunistům za to, že nesl v průvodu křížek. Údajně po něm chtěli, aby nesl prapor. Řekl, že si prapor vezme, až naprší a nebude bláto. Když se v roce 2008 opravoval v Bučovicích dům po jedné zemřelé farnici, jeho noví majitelé našli v garnýžové trubce popsané listy papíru. Zjistilo se, že je psal otec Václav Drbola v roce 1950 těsně před svým odchodem z farnosti. Byl to vzkaz budoucím generacím. Popisoval, co se dělo po převratu v únoru 1948 s místním Spolkem katolických tovaryšů a jak bojoval za jeho záchranu. Spolek byl nakonec zrušen. Dokonce nemohli hrát ani nacvičené divadlo pro děti. Václava Drbolu pak rychle přeložili do Babic.“

V3 Obyvatel z Babic, kde Václav Drbola působil naposledy:

„Nevzpomíná se mi na to hezky. Tehdy, 2. července 1951, Ladislav Malý v doprovodu dalších mužů přepadl schůzi národního výboru u nás v Babicích ve škole a střílel tam. Tři občané naší obce tehdy zemřeli. Byla to tragédie. Komunisté pak tvrdili, že náš farář Václav Drbola se ve vězení přiznal, že k přepadení útočníky naváděl. Hloupost! Ten by jim ten útok spíš rozmluvil, kdyby o něm věděl. Byl to mírumilovný a hlavně moudrý člověk. Nikoho by nenaváděl k takovému činu. A navíc, pana faráře Státní bezpečnost tajně zatkla už v polovině června. A ty vraždy v Babicích se staly až v červenci. To je až za 14 dní. To obvinění bylo určitě vymyšlené. Přiznání si na panu faráři ve vězení surově vynutili. Nakonec Václava Drbolu v srpnu 1951 popravili v jihlavské věznici. Stejně se komunistům nepodařilo zničit jeho dobrou pověst. Jakmile se politická situace změnila, projevílo se, kolik lidí na něho vzpomínalo. Podle mě to byl mučedník pro víru.“

JV5 Kněz, který znal Jana Buly i Václava Drbolu, mluví o tom, proč je zatkli:

„Je zřejmé, že důvodem k zatčení Jana Buly a Václava Drboly bylo jejich setkání s Ladislavem Malým. To byl bývalý spolužák Jana Buly. Navštívil ho v únoru 1951 na faře. Státní bezpečnost (StB) Ladislava Malého určitě prostřednictvím svých spolupracovníků ovlivňovala. Dlouho ho nechala provádět tu nesmyslnou činnost, kterou považoval za odboj, a nezatkla ho. Malý tvrdil, že je americký agent a má v Československu tajné úkoly. Oběma kněžími řekl, že hledá spolehlivého zpovědníka pro arcibiskupa Berana¹, který prý utíká do zahraničí. Jan Bula i Václav Drbola přislíbili, že arcibiskupa navštíví a vyzpovídají. Až později zjistili, že Ladislav Malý lže. Jan Bula dokonce zadržel nějaké dopisy, které chtěl Ladislav Malý poslat různým lidem. Kdyby se o dopisech StB dozvěděla, všichni ti lidé by skončili ve vězení. Jan Bula je tak vlastně chránil. Pro něho samotného ale bylo pozdě. StB stačilo, že s ním Ladislav Malý mluvil. Později kvůli tomu zatkli i Václava Drbolu. Zdálo se, že Janu Bulovi ani Václavu Drbolovi nic nedokážou. Přesto je ve vězení surově vyslýchali. Pak ale ten Malý přepadl schůzi národního výboru v Babicích. Tři lidé tam byli zastřeleni. Protože oba kněží, Jan Bula i Václav Drbola, toho útočníka, Ladislava Malého, znali, odsoudili je k trestu smrti.“

¹ Josef Beran se stal kardinálem až v roce 1965.

Skutečné úryvky dobových textů

V4 Úryvek z deníku Rudé Právo z 18. července 1954 – jak se informace mnoho let oficiálně prezentovaly:

„Tu ukryt za sedmi zámky, takže nikdo netušil, jak žije, bydlel zavilý nepřítel obce, spoluvrah vlastních farníků, farář Václav Drbola. Nebyl vždycky všude tak málomluvný a netečný. Uměl se ďábelsky smát, když se jej teroristé ptali, koho by si přál oddělat.“

J4 Z rozsudku nad Janem Bulou (15. listopadu 1951):

„Obviněný: Jan Bula, nar. 24. 6. 1920 v Lukově, okr. Moravské Budějovice, administrátor církve římskokatolické, posledně bytem v Rokytnici na Rokytnou č. 13 (...) se odsuzuje k trestu smrti. (...) Jan Bula, fanaticky oddaný protilidové politice Vatikánu, v červnu 1948 po přečtení protistátního letáku založil v Rokytnici ilegální skupinu, která měla rozšiřovat letáky, opatřit si vysílací stanici, ve spojení se zahraničím rozšiřovat zbraně.“